

strijdbare monniken en andere obscuranten dier dagen, vooral omdat zij hem als een weggelooopen monnik wantrouwd en zeker niet het minst op grond van de smet, die aan zijne geboorte kleefde. De man, wiens *Lof der zothed*, om nu van zijne *Gesprekken* te zwijgen, zoovele zotten en, wat meer zegt, zoovele snoodaards ontmaskerde, wiens satirieke geest zulke schoone vormen wist te vinden, gaf hun tweërlei wapenen in de hand, die zij dan ook niet ongebruikt lieten. Hij had zich dientengevolge tot den opperpriester gewend en deze wist de middelen te vinden om hem het rustig bezit van zijne vrijheid te verzekeren, terwijl hij hem daarenboven vrij stelde van alle schade, die zijne geboorte hem als wereldlijk geestelijke mocht veroorzaken.

Erasmus heeft rechtstreeks en door bemiddeling zijner vrienden van den paus deze gunsten trachten te verkrijgen. Het is dus ten eerste hoogst waarschijnlijk, dat hij niet geloofde aan de waarheid van het verhaal, volgens hetwelk zijn vader eerst na zijne geboorte priester is geworden — de paus immers put zijne zienswijze uit de woorden van den verzoeker — en ten andere hebben wij hier, zoo ik goed zie, zijn waren achternaam voor ons, dien hij natuurlijk zooveel mogelijk verduisterd had, omdat juist deze hem eeuwig den smaad herinnerde, welke hem het leven verbitterde.

De vraag, in hoeverre deze meening aanbeveling verdient, hangt nauw samen met die naar de geloofwaardigheid der bronnen, waaruit wij onze kennis omtrent Erasmus' naam en geboorte putten. De gewone verhalen, hoe dikwijls ook door het slaafsche vee der naschrijvers herhaald, mogen wel eens een nauwgezet onderzoek ondergaan.

De oudste bron is uit haren aard wat troebel, omdat zij eene — misschien weinig bekende — lijkrede is.